

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt - kr.

Hat hónapra 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékkel együtt: 1—100 szög 1 frt 30 kr., a 100-on fölül minden szó 1 krajczárjával számított. E hirdetések után járó díj előlegesen küldendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közlésért 7 kr., kétszeriért 6 kr., többszoriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyiltterben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Az ipariskola, tanműhely.

E czimen lapunk két utóbbi számában az újbányai agyagipar-tanműhely feladatát, helyzetét s ebből kitolyólag a szükséges teendőket már ismertettük.

De nézzünk szét Barsvármegye más vidékén is, nem ötlük-e első tekintetre is szemünkbe némely iparág elhanyagolt állapota —; nem érezzük-e égető szükségét másnemű, egyéb ipariskolák szervezésének?

Bizonyára akadunk oly kezdetleges iparüzemre, melyet fejlesztés, — tanműhelyek föllétesítése által virágzóbbá, jövedelmezőbbé tehetnénk; mi által egyrészt ezen iparra utalt közönségnek a megélhetésre utat-módot nyujtunk, másrészt az ipar emelésével állami jólétiink megteremtéséhez hozzá járulnánk.

Az ipariskolák, tanműhelyek kétségkívül oly tényezők, melyek az észszerű versenyipar létrehozatalát leginkább biztosítják. Mily meggyőző példát szolgáltat erre a közelünkben virágzó zay-ugróci faragó-iskola, melynek növendékei jelesebb gyárakban, műhelyekben, mint igen keresett s jól fizetett munkások, már is alkalmaztatván, ipartermékeik által a beözönlő idegen áruknak határt szabnak.

Az ipariskolák s kézműiparral megtöltött felsőbb népi-kolák föllétesítését már az 1868-ik évi XXXVIII. törvényezikk involválja. Ebben gyökerezik a kormány azon újabb rendelete is, melyszerint a törvény 59. szakasza értelmében megyénk több városa köteleztetik ipariskolák föllétesítésére.

E tanintézetek célja: a vidék speciális viszonyainak megfelelő ipar meghonosítása, vagy a már üzembe vett ipar (házi ipar) észszerű fejlesztése.

Az újbányai agyagiparon kívül — megyénk lakosságának helyzeténél fogva, vagy az egyes vidék nyers produktumai szerint — a szövészeti (csipke-ipar), valamint a fa- és kőfaragói munkálatok meghonosítása, fejlesztése képezheti figyelmünk tárgyát.

Itt első sorban is a már folyamatban levő iparágak tökéletesítésére fektessünk súlyt; mert sokkal könnyebb: a nép hajlamaival és szokásaival egybeforrt műveletek idomítása, mint a vidéken nem divatozó iparüzem meghonosítása.

Ily meghonosult, hagyományoszerűleg üzött s a lakosság viszonyaival teljesen megegyező iparággal találkozunk Kőrmezványán is, hol Selmececzel egyetemben 175 egyén foglalkozik a csipkeveréssel. Sajnos azonban, hogy az általuk előállított ipartermék — primitív voltánál fogva — az igényeket ki nem elégítvén, a dilettans iparüző eltöltött munkaidejével arányos díjt nem biztosíthat; a jelen képesség mellett ugyanis egy-egy csipkeverő — 15 órai munkájával — nem keres többet 8—20 krajczárnál. Ily kereset mellett ne csodálkozzunk tehát, hogy a munkakadvalóság csipkeiparunk haladást feltüntetni nem képes.

A szövészeti ipar végtelen fontos pozíciót képez nemzetgazdaságunk terén is; a szőtt és kötött áruk kivitele ugyanis míg 1861-ben 38.830,000 frt többlettel dominálta a hasonló behozatalt, már 1870-ben csak 11.140,000 frt többletet képes felmutatni.

Ily szomorú képet tüntet fel a szövőanyagok behozatala is; 1861-ben csak 11.730,000 frttal haladta meg behozatalunk a

hasonnemű kivitel s már 1870-ben 43.710,000 frtra rugott a behozatal többlete.

E kiviteli s behozatali különbözet is a mellett bizonyít, hogy a szőtt s kötött áruk kál külföldön versenyezni képesek nem vagyunk; a szövőanyag-behozatalnak rohamos emelkedése pedig sarkaljon bennünket e nemű hazai termelvények előállítására.

A szövészeti s csipke-ipar fejlesztése tehát országos érdek is egyszersmind; de a jelen viszonyok között nem remélhetjük, hogy a kormány ez irányban tetemesebb költséggel járó intézkedéseket eszközölhessen.

De nem is igényli ezt Barsvármegyének legvirágzóbb városa, mert kedvező anyagi erejének tudatában nem várakozhat bizonytalan ideig arra, hogy a kormány állítson föl egy oly ipartanműhelyt, mely Kőrmezváros kebelében s annak vidékén a szokásos üzembe vett ipart kultiválja.

Mi teljes bizalommal s reménnyel fordulunk ez ügyben Kőrmezváros városi tanácsához: egy szövészeti és csipkeipar-tanműhely föllétesítése végett.

A nemes elhatározást bizonyára ezek hála kísér s a haza elismerése fogja koszorúzni!

K Ö Z Ű G Y.

A m. kir. belügyminiszter a zsidóellenes zavargások megállítására céljából, valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet bocsájotta ki:

„Meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatóság megbotránkozással értesült azon gyalázatos kihágásokról, melyek Pozsony sz. kir. városában az antisemitizmus cége alatt elkövetettek, s most Pozsony megye némely községében követésre találtak. — Meg vagyok győződve arról is, hogy bir tudatával azon kötelességének, hogy ilyeneknek előfordulását saját területén megelőzze, s ha ez mindentől teljesen nem sikerülne, az előfordult zavargásokat a közhatalom teljes erejével leverje, a bűnösök irányában a törvény egész szigorát alkalmazza. Részemről felelősségem érzetében kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy e tekintetben a mulasztást, a lanyha erélytelen eljárást tűrni nem fogom. — A polgárok személy és vagyonbiztonságát, osztály, faj, vagy felekezetre való tekintet nélkül megóvni az állam hatalom egyik első kötelessége. — Nem szabad, hogy e biztonság egyes igazgatók bűnös törekvései folytán megzavartassék és ez által a magyar állam jó hírneve is esorbát szenvedjen, de nem szabad az sem, hogy egyes — a veszély beálltánál rendszeren hátravonuló igazgatók miatt a rendet esakis a félrevezettek vére árán lehessen helyre állítani. Elvárom tehát, hogy a törvényhatóság azonnal meg fog tenni minden intézkedést oly célból, hogy a területén netalán megkísérlett igazgatásoknak azonnal tudomására jöjjen, azokat esirájukban előjtsa s az igazgatókat a törvény szigorának átadja. — Elvárom, hogy a netalán itt ott mégis mutatkozó zavargásokat karhatalom alkalmazásával azonnal elnyomja. — Elvárom, hogy minden ez irányban tapasztaltakról, tett intézkedéseiről hozzám azonnal jelentést tegyen. — Részemről biztosítom, hogy az államhatalom egész erejével fogom ezen eljárásában támogatni.

Budapest 1882. évi Október hó 2 án. Tisza s. k.“

A „Magyar-tót testvériség“ újabb vívmányai.

A már is nevezetes „Magyar-tót testvériség“ nevű népművelődési társulat örvendetesen halad emes célja felé; hová zajtalan, de ernyedetlen buzgalommal törekszik, nem pedig a semmittevő nagyhangskodással.

Arról szó sincs, hogy mi a pánszláv ügyekben száj, vagy tollharcba bocsájtkozzunk. Kár is volna holmi haszontalan polemikákkal a levegőt rontani és a kedélyeket elmérgesíteni.

E helyett mi a bekövetkezendő telen át arra szoktatjuk a népet, hogy a hosszú esteken minden községben egy- vagy több helyen összegyűlve, hazafias szellemű hírlapok és könyvek fölolvassák, illetőleg a

fölolvasás hallgatása által szellemileg művelődjék. Beszerzünk nemcsak magyar, hanem tót szövegű hírlapokat és könyveket is, hogy ne csak a magyar, hanem a tót irodalom is gyarapodjék: mert ez utóbbi tekintetben nagyon is szegények vagyunk; tehát nem esoda, hogy a népet mételyző pánszláv irodalom a hazafias szelleműt tulszárnyalta.

Azonkívül, — ha a zsákkal telik — a tanítókat a magyar nyelv szorgalmas tanításáért érdem-, a tanoncokat pedig a tanuláért ösztönlijakkal jutalmazandjuk, hogy így a tót nép szívébe a testvériség eszméjét a magyar nyelvnek megtanulása által is lehető legmélyebben bevessük.

Habár társulatunk még anyagilag nem igen erős, kezdetnek még is megéit már annyit, hogy a Bars, a Bars megyei hírlap, az Egri népszerűség, a Svornost, Katolické Noviny és az Obzor nevű, magyar és tót szövegű lapok mindegyikét a szövökeztet község mindegyike számára, azonfelül pedig a központ részére a Pesti Naplót, a Vasárnapi Ujságot, a Politikai Ujdonságokat, a Felvidéki Nemzetőrt és az Esztergomi Közönyt járattja. Így tehát a társulat művelődési eszközei jó részben megszerezettek. De ha tekintetbe vesszük, hogy ezen hírlapok legnagyobb része itt teljesen ismeretlen volt, nagyon természetes, hogy ez által az irodalom terjesztése is nem megvetendő lendületet nyered. Hogy a társulat figyelmét a tanodákra is kiterjessze: a szegény tanoncoknak beszerzendő tanszerekre 30 frtot adott ki. Tehát a szövökeztet község a társulat jótékony működését e tekintetben is kezdik már érezni. Ezt a 30 frtot a társulatnak Kosztolányi Aurél ar-maróthi ügyvéd ur volt szives adományozni. Eljen!

Majd a jövő mutatja meg, hogy az itt elűtetett esemete a hazának milyen és mennyi gyümölcsöt termend. Az igazgatótanács bizonyára ernyedetlen buzgalommal ápolandja a hazafiság ezen új esemétjét.

Örvendetes ujdonságul nem mulaszthatom el annak fölemlítését, hogy Závodszy Samu, hajdan itteni, jelenleg viñyei lakos és mérzáros f. hó 7-én itt lévén szüreten, azon elhatározással utazott haza, hogy a viñyei körjegyző-kartársamat a miénkhez hasonló társulat alakítására és a miénkkeli szövökeztésre ösztönzendő. A viñyei körjegyzői kerületben a teplai plebános ur a magyar hazafiság lelkesedett zászlóvivője; maga a körjegyző, Dalma dy József és azonkívül a nagyszámú értelmiség biztos reményt helyez kilátásba, hogy a „Magyar tót testvériség“ Viñyén is megvalósuland. Mi pedig tárt karokkal öleljük keblünkre a hazafias testvér-ösvökeztet.*)

Azonkívül a nagy-lehotai születésű dr. Való Simon ur, budapesti papnöveldei tanfelügyelő és társulatunk pártoló tagja, f. hó 5-én hozzám intézett nagyon udvarias levelében megígérni sziveskedett, miszerint minden igyekeztét oda irányozandja, hogy a társulat hazafias szellemű tót könyvekkel elláttassék.

Ha tehát ily magasztos eszmék és ily eszközök állanak rendelkezésünkre, valóban balgatagok volnánk, ha mi a pánszlávokkal tollharcba bocsájtkoznánk. Mi szép esendesen dolgozunk, miveljük a népet; felebaráti szeretettel megérleljük szívében azon meggyőződést, hogy a magyar haza csak úgy lehet boldog, ha a benne élő nemzetiségek egy testvéri családdá tömörülnek. Csak ennyit teszünk, többet nem.

Igy gondolkozzék és cselekedjék az értelmiség, különösen pedig a néppel közvetlenül és leggyakrabban érintkező lelkes, tanító és jegyző: akkor bizvást elmondhatjuk, hogy a pánszlávizmusk Bars megyében ütött a halálos órája.

Ne is bibelődjünk hát a hiriapi puskázásokkal és ostorozásokkal, hanem csak haladjunk a megmutatott ösvényen, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy a számtalan és mérges tollharcra okot szolgáltató pánszlávizmus a maga bajában is meghal.

„Vallásosság, hazafiság és testvériség!“ Ezen három főerényt igyekezzünk a tót népben szóval, tettel és áldozattal meghonosítani, akkor miénk lesz a biztos győzelem.

Thuránszky Nándor

a „Magyar-tót testvériség“ népművelődési társulat jegyzője.

*) A tagsági díjakra néve változik van a felterjesztett alapszabályokban, mert a rendes tagok évenként nem 2, hanem csak 1 frtot, a pártoló tagok pedig nem 1 frtot, hanem 2 szörönti összeget fizetnek. T. N.

A konyha természetrajzából.

I.

Nem lesz talán érdektelen, ha e lapok utján „befordulunk a konyhába” s rágyújtunk egy kis konyhai csevegésre — oly dolgok felett, melyek a gazdaszónyok érdekes műhelyében a felsőbb polczokon foglalnak helyet.

Beköszöntött az ősz, a szüret is lezajlott, a család tagjai együttesebb honmaradásra vannak utalva s így az egyhangú idő unalmának elűzésére megkezdődnek a szórakoztató házimulatságok s a kedélyes theaestélyek. Társadalmi életünk központját most is asztal közepontja képezi.

Beszélgessünk, csevegjünk tehát; üljük körül a terített asztalt s beszélgetésünk tárgyát képezze az előtünk párolgó, illatos

Thea.

Szeretjük biz' ezt mindnyájan, kevés kivétellel; ismerjük meg hát multját, hazáját, tenyésztését és kikészítésének módjait.

A hosszan lelógó bajszu, fásliban nevelt és leborotvált fejű emberek hazájában, C h i n á b a n vette eredetét a thea, tehát ott, hol a legpiczinyebb lábú hölgyek teremnek; innen kapjuk ma is a legjobb theát.

Aki ismeri a K a m é l i á t, annak fogalma lehet a theafáról is, mely a kaméliához igen hasonlít. Megnö a theafa 10 méter magasra is, ha magára hagyatják, de a tenyésztők nem nevelik 2 méternél magasabbra, mert időnként megnyesik, hogy annál többet teremjen. Kamélia alaku virágai szép fehér színűek. Gömbölyű magjaiból a kínaiak olajat sajtolnak ki, melyet főzésre és világításra használnak. Ebből az olajból mi nem kérünk, mert van elég petróleumunk, stearingyertyánk és gázunk, sőt ha akarjuk, villamos lámpa mellett is táncolhatunk; a főzéshez pedig elég zsiradékot szolgáltat a sertés-olaj, mert az idén sok kukoriczánk termett. Minket a theának csak levelei érdekelnek, ezeknek forró levét éldelettel szüresülgetjük.

A thea tenyésztésénél megkülönböztetjük az ültetést, aratást és a levelek élvezhetővé tételének módzatait.

A tenyésztésre kiválasztott, kellőleg porhanyított, s hamuval, fa-, juh-, vagy lohágyával ellátott földön kellő távolságon lukak furatnak, s ezekbe ültetik a thea magvait. Mithogy azonban olajdús tartalmánál fogva könnyen megavasul a mag, a kikelés biztosítása végett minden lukba 10—12 magot ültetnek, melyek földdel gyöngéden betakarítanak. E művelet octóber, vagy február hónapokban történik. Egész tábla földek kerülnek így ültetés alá, hol a kikelt theabokrok 3 évig magukra hagyatnak, mely idő alatt leveleik sűrűen kifejlődnek, szilárdak-, fénylők- és sötétzöldekké válnak. Ekkor történik a leveleknek első szedése, aratása; mit rendszerént márczius végén és ápril elején szoktak végezni.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy a zöld és fekete thea ugyanegy, mert ugyanazon fáról s ugyanazon időben szedetik; a különbség csak a szedés módjában rejlik: mert ha a levél szárastól együtt szedetik le, akkor fekete theát nyerünk, ellenben a zöld theához a levelek szár nélkül gyűjtetnek össze. Nagyon természetes tehát, hogy a zöld thea jobb is, drágább is, mert egybegyűjtésére több gond és több munka fordítatik.

A legfinomabb zöld thea előállításához már a termelés egész ideje alatt a legkiválóbb gondoskodással járulnak a termesztők; az ilyen theaföldek többszörös árkokkal és sűrű sövényekkel kerítik, hogy odá se állat, se idegen ember be ne mehessen. A munkálódó személyzettől a legfínasabb bánásmód követeltetik; ezek a rendes sorokba ültetett theabokrokot naponként megmossák, megtisztítják a portól, a sártól és rovaroktól.

M e a c o város közelében, egy mosolygó vidékű, regényes hegyen termelik azon kiváltságosan finom theát, mely a kínai császári család asztalára kerül. E birodalom császára nem hiába viseli a „mennyei birodalom fia”-nak nevet, mert a számára termelt thea mintaszerű tisztasággal és angyali gyöngésséggel neveltetik. Aratáskor például, a kiválogatott s legügyesebb munkások már kora hajnaltól kezdve visszatartóztatják magukat minden nehezbe és durvább ételtől, melyek gyomorszeleket okozhatnának, s ez által a kiváltságos thealeveleket megfertőztetik. E munkásoknak naponként többször mosakodniuk kell az aratás ideje alatt, hogy kigőzölgésük csak tiszta testből történjék. A levelek leszedése csak felügyelet alatt s e célra készült keztyűkkel történik. Aratás végeztével a felügyelő a császári palotába viszi a termést, számos környezet kíséretében.

A legfinomabb theától kezdve számos alsóbrendű fokozata van a theának.

Évenként legalább is három ízben történik a thea aratás; ápril, május és június hónapokban. Ily alkalmakkor épen oly vig zajjal és bizonyos ünneppélylyel vonulnak ki a theaföldekre, mint ez nálunk szüretkor szokott történni. Sok esetben betanított majmok is állnak rendelkezésükre, melyek ügyesen szedik le a meredek helyeken levő thealeveleket. A kedélyesebb és vagyonosabb birtokosok és mandarinok pedig a vidék legszebb lányait foglalják fel munkásokul a theaszüretre. Minél közelebb esik egyik aratás a másikhoz, a levelek annál gyengébbek és beesebbek. Legbeesebb az első aratás eredménye, s a legmagasabb ágak levelei többet érnek, mint a közép, vagy alsó ágakról valók.

A theaszüret után osztályoztatnak a levelek. A zöld theának szánt leveleket h y s o n-nak nevezik, ha ezek az első szedésből erednek; a finomabb levelecskéket á g y u p o r név alatt kis golyócskákká is szokták összegöngyölgöztetni; a harmadik szedésből származó zöld theát t a u k a i néven nevezik.

A theabokrok legtöbbet és legjobbat terem 3—6 éves korában; ezentul már hanyatlani kezd termőképessége; ezt lehet ugyan azáltal is fokozni, ha tövig megnyesik; ezt 5—6 évenként ismételve, 40—50 évig is hajt még ágakat és leveleket. Kellő ápolás mellett a fiatal theabokrok évenként 2 kilogram levelet képes szolgáltatni; de a vénebb fa nem terem annyit s így jó minőségűt. Azért folyton ültetik a theamagot, vagy pedig dugványozás által szaporítják a bokrokat.

Termesztenek most már theát mindenik világ észben, de a kínai mindannyiak között első helyet foglal el; mert a kezelésben és kikészítésben a kínaiak annyira jártasok, hogy a b r a z i l i a i, s a s e n i legfinomabb thea sokkal alábbvaló a kínai közepszerű theánál.

Chinában, a theaszüret alkalmával, 2 óráig a nap sugarainak tétetnek ki a levelek, aztán pedig a pör-

kölési műtéteknek egy hosszú sorozata következik. A pörkölőműhelyben a leveleket, hogy mérges tartalmuk egy részétől megfosztassanak, forró vízbe mártogatják; aztán egy izzó serpenyőbe helyeztetnek a levelek egymásmellé s itt kézzel kavarja azokat az illető. E műtét fájdalommal jár, mert az erős gőz felégeti a kezét s a levelek égető nedve felmarja és fekélyesíti a megsebzett részeket.

Ez első szárító műtét után a leveleket könnyeden összegöngyölik a két tenyer között, az így támadt kis gombócokat félrerakják, hol azokat ismét felbontják s újra begöngyölik; e kibontást és begöngyölést 15—20-szor ismétlik, mialatt a pörkölő egyén akként intézi a dolgot, hogy mind n egyes levél 4—5-ször is átmenjen a pörkölésen, felváltva a göngyöltéssel. Minden újabb pörkölés után hideg s tiszta vízzel mossák meg a serpenyőt, s a levelek pedig asztalkendővel vétetnek ki belőle; az asztalkendő mindig a pörkölő munkás szájában van, hogy a mérges gőzök beszívását megakadályozza.

Pörkölés után következik a szárítás, mely külön kosarakban eszközöztetik az e célra készült szárítóke-mencékben.

Szárítás után ismét a kiválogatáshoz fognak: a leveleket egyenként osztályozzák, finomság, nagyság, a begöngyölés és száradás foka és minősége szerint; s ekkor gondosan esomagolva becsatják a kereskedésbe.

A legfinomabb zöld theával másként tesznek; ezt az aratáskor csak néhány peregre teszik ki a napnak s aztán egyenként összegöngyöltetnek, majd ismét a napra tétetnek s újra összesodortatnak, ez eljárás többszöri ismétlése után serpenyőbe öntve, egész a pörkölésig forgattatnak, honnan vastag zsákba öntik; a zsákot egy munkás teljes erővel kézzel-lábbal addig tiporja, míg az egész tömeg kökeménységet nyer. A zsákból később kiszedik az összepréselt leveleket, kiszellőztetik, tüzőn pörkölök s újra begöngyölve 6—7 hónapig állani hagyják; ez idő teleltével a végső műtét alá veszik: kiszellőztetik, ismét megpörkölök és bambusz-szítán 3-szor is átteresztik, ekkor kiválogatva s megtisztítva behintik indigó- és gipsz-vegyülekkel, hogy színök egyforma legyen. Ekkor aztán dobozokba zárják s küldik Oroszországba, vagy onnan jönnek érte. Ez az ugynevezett híres K a r a v á n t h e a.

Ennyi fárasztó, unalmas és pedánsul megkívánt babráló munka után nem csoda, ha kevés theáért sok pénzt kell kiadni.

Álljon itt befelezésül a következő thea-statisztika. Az egész világ, évenként több — mint 200 millió frankot fizet Chinának theatermesztményekért. Az európai államok között legkevesebbet fogyaszt el Ausztria-Magyarország, vagy is évenként csak 5000 kilogrammot; legtöbb a fogyasztás Angliában, hol évenként 19 millió klg. theát szüresülnek el Albion fiai és leányai. F.

Különfélék.

— Petőfi szobrának leleplezése a mai napon fog megtörténni, mely alkalmából felemlítjük, hogy a szobor-bizottság megkeresése folytán Ba svármegyének a szobor leleplezésénél leendő képviseltetésére a megyei törv-hat. tagok közül: M a s s a Elek, P r i s t y á k Neit, D o m b a y Vilmos, M á c s a y Lukács és

Tárcza.

A Petőfi-szobor leleplezése alkalmából

Dalnoka a népnek, s a szabadság vértanu-hőse!
Hirneved és dalaid mint a nap oly ragyogók.
Ó, nézz, nézz ma reánk halhatlanságod egéből:
„Lantodnak tapsol nemzeted,” áldja neved.
Nézd! a szobor, mit emelt a dicsőségnék kegyelet hűn,
Halhatlanságod hirmöke s öre lesz itt.
Halhatlanságod hitet önt mibelénk s ad erőt is:
Hogy legyen a nemzet nagy — s örök életűvé.

Luna.

Szerettek!

Szerettek!
Szerettek!, Szerettek!
Pedig többé soh-sem látlak.
Csak ugy néha, nagy titokban
Ölelhetem lengő árnyad.

Szerettek!
Egyik perczben átkoztalak,
Mint egy ádáz gonoszt vót;
A másikon leborultam,
Hogy eltiporj, lábád előtt.

Szerettek!
Egyik perczben imádtalak,
Min'egy angyalt, oltárképet;
Máskiban a szenvedélyek
Vál hollója kintott, tépett.

Szerettek!
Ereklye volt minden virág,
Ruhád minden tépett fodra;
A világot véltem birni
Melléd ülve, rád hajolva . . .

Szerettek!
Egyik perczben elbucsztam,
A másikon visszatértem,
Megesókolva lábád por't,
Szántam-bántam szörnyű vétkem.

Szerettek!
Szerettek! Pedig többé
Soha, de sohasem látlak,
Csak ugy néha, nagy titokban
Ölelhetem lengő árnyad.

Léval Sándor.

Szüreti multság.

András dobos-mester nem mindennapi ember. Kikent öszbemenő bajsza, huszáros lábai csilhatlanul tüntetik fel a régi katonát; tizenhat éve szolgálja a várost, s kész, bajsa hegyével mindennap egy-egy czi-

bilistát felnyársalni. Mint katona jelen volt Magentánál s részt vett a königraetzi esatában; baka volt, s hogy a katonaságot elhagyta, sohasem dicsekedett huszár tempókkal; az előjárói által kialott parancsolatokat katonai pontosság- és regulával teljesítette, s katonai pozitúráját minden eselekményeiben zsinórmértéknek tartván, soha el nem hagyta.

András!, mond előjárója, itt ezen szüreti hirdeté-
ményt dobszó mellett hirdesse ki.

Parancsolatjára uram. Ezzel átvevén az irást,
miután sarkán egyet fordult, belépett az őrszobába.

Ferenéz, adja kend le a fogasról a dobot — szóla
társához, kinél, mint dobos, magát előbbkelőnek tartotta;
az átvett dobot labaszarához erősítvén, s lábaival egy
mártogatót tevén, Ferencz társával utrakelt a község
utcaiban. A hirdetési helyeken Ferencz hátára illeszt-
vén az írott hirdetésményt, a dobolás által egybegyűlt
közönséghez szólt: „Tudtára adatik mindenkinek, hogy
a szüret megkezdődik, aki ezt meg nem tartja: először
öt forintban, másodsor tiz forintban büntettetik, és
harmadsor szöllője karóba huzatik”. Bum, bum, bum!

Ezen sajátos hirdetés — mit az egybegyűlt
közönség megértett ugyan, de melynek megértéséhez
mégis szükséges ismerni a hirdetés valódi szövegét,
melyet András dobosmester uram — tán koránál fogva
is, gyöngyülvén szemei, Ferencz hátáról le nem olvasha-
tott, hanem saját fogalmazása szerint mondott el —
következőleg szólt: „Értesítettik a közönség, hogy a
szüret octóber 2-kától kezdve a felsőbbi határozat foly-
tán engedélyeztetett.” András mester azonban a régihez
lévén szokva, a hirdetéseket begyakorolt módon eszkö-
zölte; s minthogy hajdan szokásban volt a szőlős gaz-
dáknál, a hegységi rendeletek többszöri áthágói ellen
azok szöllőjébe karó-keresztet ütni annak jeléül, hogy
a vétkes tulajdonosnak nem szabad szőlőjébe lépni. Ő
a régi fenytéki módot mindenkor hűségesen előalta; s
a naptárral keveset törődvén, az időszámítást saját
eselekedeteiből merítette.

A hirdetést elvégezvén, beállt az előjáróhoz: „Je-
lentem alászan, nagy uram, hogy a szüretet kihirdettem.”

A szüret kihirdetése reám is nagy benyomást
tett; mert hiszen én azok közé tartozom, kiknek nincs
szőlőjük; a kegyes sors ezt tőlem elvonván s egy
irodába helyezvén, nagyon szűk földterületet, t. i. azt,
melyen irodai asztalom és székeim volt — rendelt szá-

momra; noha bár vágyaim, igényeimet a szűk körön
tul nagyon is szélesre terjeszték ki kirendelt pályámon.

De azért nem esüggedtem el, hisz több meghívót
kaptam már a szüretre, ilyformán tetzésém szerént vá-
laszthaték a szüreti multságok között. Választottam is.

Paárné asszonyság régen híres szüreti multságainak
rendezéséről; nem csoda: három szép leánya van, s az
édes mamák nagyon hajlandók kedves leányaiknak
oly multságokat rendezni, melyekről reményleni lehet,
hogy m á r i á s keletkezhetik bennök. Már pedig azt
mondják, hogy a táncmultságok nagyon alkalmas
m á r i á s szerzők. Aztán mi tagadás benne: Paár Berta
kisasszony esinos leány, s nevének hallatára szívem
sebesebben dobogni s vérem hevülni érzem; na, ezt
csak ugy magamban gondolva elhatároztam, hogy hi-
vatalos óráim befejezése után azonnal megindulok a
szüretre.

Igy rendbeszedve magamat, esti öt óra után meg-
indultam a Nyugti hegyen levő Paárék szőlőjébe. A
szőlő másfél óra távolságra esik a községtől gyalog;
kocsin azonban fél óra is sok. Oly embernek, kinek
nincs kocsija, gyalog kell mennie, ezt tettem én is; szép
csendesen sétálva gyalogoltam a hegy felé, gondolatimat
a képzelet világába eresztvén, ábrándjaim között későn
vettem észre, hogy az esti bomály nagyon komoran
állja utamat, mindig lassabban s lassabban kell mennem
s mire a hegyet elértem, tökéletes sötétség uralkodott.

De már most merre s mikép keressem fel Paárék
szőlőjét? A hegy déli lejtőjének egy mély utja kezdé-
ténél találtam magamat; jobra-balra szőlők, ezek alatt
azoknak hajlékai, melyeket azonban már ki nem ve-
hettem, ugy hogy tájékozhattam volna magamat rend-
tetésem helye iránt. Egy darabig tündödvén a teendő
iránt, egyszerre elszántam, a gordiusi esomót akként
megoldani, hogy négy-kézláb neki indultam jobbra s
áthaltam a sövényezett szőlőkerítésen. Persze, hogy
összes erőmet kelle igénybe vennem a nagy akadály
legyőzésére, s midőn azt teljesítém, nem csekély robaj
okoztam; különösen, mikor a szőlőgát mellett közvet-
lenül elterülő szőlő karóit rohamommal döntögetni
kezdtem. Az általam okozott zajra hirtelen egy kemény
kéz által éreztem magamat s nyakamat vasba szorították:
Uram-isten!, mi lehet ez, gondolám, hová s mire kerül-
tem? — de csakhamar átpillantattam helyzetemet, mert
az erős kéz tulajdonosa és nyájaskodása felderíté azt:

Kosztolányi Aurél urak szólították fel az alispáni hivatal által. A leleplezési ünnepély sorrendje a következő: 1. A meghívottak gyülekezése az Akadémia dísztermében délelőtti 9¹/₂-kor. 2. Az ünnepély megnyitása ugyanott az elnök által d. e. 10-kor. 3. Az ünnepély beszéd megtartása Jókai és Mór által. 4. Kivonulás az Akadémia palotájából a Ferencz József téren és a Corvón át a Petőfi-térre. 5. Az elnök leleplezési beszéde, melynek bevégeztével a szobor lelepleztetik. 6. A fővárosi egyesült dalegyletek előadják Petőfi ama költeményére: „Tied vagyok, tied hazám” stb. szerzett férfinyugvást. 7. Nagy Imre nemzeti színházi tag elszavalja E n d r ő d y Sándornak az ünnepély alkalmára írt, s a Petőfi-társaság által pályakoszorúzott költeményét. 8. A szobor-bizottság átadja a szobrot a főváros képviselőségének. 9. A zenekar előadja a Kölesy-hymnust; végre 10. A koszorúk letévése a testületek és egyesek által.

— A zsidóellenes zavargások éretlen és férges gyűlöletből hullottak el az antiszemitizmus lévai eseményei. F. hó 8-án éjjel valami nyughatatlan és saját bőrbe nem féro egyén által antiszemita zavargásokra buzdító fölhívások szórattak szét városunkban, kivált a sétakertben és a harangláb környékén. E fölhívások (melyek az ifjúsághoz s a polgársághoz voltak intézve) nem voltak a falakra függesztve; valószínűleg csak ugy sebtében, az éji homály földözete alatt szórattak szét s leginkább oly helyeken, hol a közönség nem igen szokott éjjel megfordulni. A fölhívások magyar nyelven szólnak s piros anilin betűk többnyire egy kézre vallanak, mi azt gyaníttatja, hogy egy gyárból kerültek ki; ezéljukat azonban, mint a következők mutatta — egészen eltevesztették, mert a talált fölhívásokat ugy az ifjúság, mint a polgárság a városi kapitányi hivatal kezeihez szolgáltatva. Meg vagyunk győződve, hogy városunk polgársága s ifjúsága sokkal józanabb gondolkozásu, hogysém az ilyen békés egyetértést földül s az anyagi jólétre káros hatásu zavargásokba elegendnek; s hisszük, hogy a városi hatóság kötelességéhez méltóan fog eljárni az antiszemitizmus viszketeges bőrű éjlovagjai ellenében, kik polgárságunk eddigi jó hírnevét a pozsonyi zavargások dicsőségével akarják beszennyezni.

— A vasárnapi munkaszünetelés. Még a mult év július havában indult meg a mozgalom a lévai kereskedők és iparosok körében arra nézve, hogy vasárnap déli 12 órától hétfőn reggelig teljes munkaszünet tartassék. Ez ügyben a kir. közjegyzői okirat már ki is lón állítva s az üdvös eszmétől buzdíttatva, az okmányt eddig 20 ügybuzgó s haladni kívánó kereskedő s iparos irta alá; névszerént: Fischer Béla és testvére czég, Czírok János, Schubert Pál, Bakó Ferencz, Ulrik Lajos, Friedmann Armin, Frommer Miksa, Fischer Miksa, Weiss Samu, Guttman Lipót, Bay Ignác, Csuráky István, Weiss Mór, Steiner Sándor, Vilheim Mór, Lovas István, Varga Ede, Pollák Adolf, Missik János és Friedmann Samu. Reméljük, hogy e névsort csakhamar teljesen kiegészítve látjuk a nevezett okmányon. Vajha a még alá nem irtottak, felfogva az önkényes esatlakozás jótékony erejét, elkerülhetővé tennék a törvényes kényszer alkalmazását, mely az eddigi aláírók által jogosan igénybevehető.

— Termény- és ipar-kiállítás rendeztetett az el-

mult héten Nyitrán. A kiállítás a „Nyitramegyei gazdasági egyesület” buzgókodásának gyümölese. A kiállítás tárgyai voltak a következők: 1. A m-zó-, erdő-, kert stb.- gazdaság összes terményei. 2. Mindenféle házi, kézmű és gyáripari czikkek, melyek Nyitramegye területén állítottak elő. 3. A nyitrai r. kath. főgymnázium által kiállított különféle tárgyak. A kiosztandó jutalmak erkölcsiek; és pedig arany- és ezüst-oklevelek, nagy és kis bronzérmek. A bronzérmekhez kísérő irat is adatik. Továbbá pedig a házi-ipari czikkek díjazására érték-díjak is adatnak és pedig: 2 kötő-gép, 4 varrógép, 1 jégscikremény és több más háztartási czikk.

— Figyelemreéltó határozatot hozott a N ó g r á d m e g y e i T a n i t ó t e s t ü l e t legutóbbi közgyűlésén; mely szerént a közokt. minisztert egy em lékiratban oly törvény alkotására fogja folkérni, hogy ezentul minden tanító és tanár, kinevezésekor teendő esküjében köteleztessék elmondani a következőket is: „Hogy magyar hazámhoz, annak alkotmányához hű maradok s minden tehetségetől kitelhetőt elkövetendek, hogy a rám bizandó gyermekek keblében a honszeretetet felébresszem és tápláljam, s arra törekszem, hogy a hazának kizárólag jogos, hivatalos nyelve, a magyar, mennél tágabb körben terjesztessék!” E határozat a többi hazai tanítótestületekkel is közöltetni fog pártolás czéljából. (Megérdemli a pártolást. Vajha már törvényé vált volna. Szerk.)

— Legujabban ismét egy uzsora-esetről értesítnek bennünket. V o l a r István, esanki lakos 250 ftos betáblázott kölcsönrel adósa volt E i s l e r Adolfnak; a tartozás tőkájének évi kamatait 8%-ban s ezen fölül még 12 mérő buzában állapították meg egymás között. A nevezett adós mostanában teljesen kielégítette hitelezőjét, minden kifogás nélkül, s a kezében levő kötvények szerént mivel sem tartozik már hitelezőjének. Ennek dacára Eisler nem adott tölési engedélyt s így egykori adósának birtokán még ma is terhelőleg áll azon adósság, amit a hitel zó hiány nélkül visszskapott. Hogy mi célja van ezen dicséretet nem érdemlő eljárással a hitelezőnek: azt most még csak E i s l e r ur tudja.

— Hány bankó van az osztr.-magyar birodalomban? A függő államadósság ellenőrzésér. kiküldött országos bizottság Bécsben f. hó 6-án tartott ülésében az államjegyek forgalmi összegét az 1882-ik évi szeptemberhó végével következőnek találta: a tulajdonképeni állami papirpénzek összege 1 forintosokban: 67.734,488 ft; 5 forintosokban: 102.492,095 ft; 50 forintosokban: 167.972,700 ft. Összesen: 338.199,283 forint.

— Rövid hírek. A rokkant honvédek felségélyezésére illetékes eltartására 1883-ra az eddigi 45.000 ft helyett 70.000 ft lesz felvéve a honvédelmi tárca költségvetésében. — 3000 tallért tűzött ki a német császárné a legjobb kézikönyv megírására, mely a német vöröskeresztgyűlés részére a legjobb munkássági utmutatóul szolgál; e szép díjat Priegen szász kir. tanácsos könyve nyerte el. — Petróleum-esatornát akarnak létesíteni Németországban; a esatorna a birodalom valamely tengeri kikötőjéből egyes központi fogyasztási helyekre, az országutak mentén, esőveken keresztül vezetné a petróleumot. — A görög király és szerb királyné jelenleg Bécsben időznek. — A baptista hitfelekezetenek Magyarországon ez idő szerént 565 tényleg áttért tagja van,

ezek közül 450 a fővárosban lakik. — Petőfi Sándor szobrára, mely ma fog nagy ünnepélyvel lelepleztetni, — számos koszorút készítették az egyes városok, társulatok, intézetek és magán személyek. — Az országgyűlés első alelnökévé K e m e n y János b. választott meg; másod alelnök lett: Szontágh Pál, jegy ők: Baross Gábor, Péchy Jenő, Rakovszky István, Tibád Antal, Pejachevich Tivadar gróf és Fenyvessy Ferencz; háznagygyá lett Kovách László. — Elfogták a bombamerénylő Oberdanknak társát: Ragosa Demetert Olaszországban, a prati-i pályaudvaron. — Montenegróban csapatokat koncentálnak az albán határokra; a fejedelem Oroszországban időz, honnan sok löszert és hadi anyagot szállított Montenegróba egy hamburgi magánhajó. — Hősi halállal mult ki a párizsi tűzoltók alezredese a napokban; midőn egy óriási tűzvész alkalmával mentésre vezényelte embereit, egy égő erkély rázuhant s koponyáját összezúzta. — Nyitrán a f. évi nyár folyamában 400 foglyot ejtett el egy derék vadász. — A hírlapírói nyugdíjgyüle. javára, Szerdán a népszíniházban a legjobb művészi erővel tartott előadás 700 ft tiszta jövedelmet eredményezett. — Roánia királynője egy francia föliratu, pompás koszorút készítetett Buapestben a Petőfi-szoborra. — A nagytapolcsány-biliczi másodrendű vasútvona építésére a buapesti Thonet-testvérek czég kapott engedélyt. — Az osztrák állami vasut igazgatóság elnöke L i n d e r O. állásáról lemondván, helyébe de S e r r e s A. V. választott. — Csiki Gergely új színműve a Stomfay család e hó 20-án kerül színp. — 1883-évi orsz. költségvetés. Kiadás 322.711,484 ft (12¹/₂ millióval kevesebb a tavalinál). Bevétel 301.029,869 ft. (4.597,732 ftal több a mult évinél). Deficit 21.681,615 ft. (6.600.000 ftal kevesebb a tavalinál). — Törvény javaslat készül, melyszerént a napszámosok kereseti adó alól felmentetnek.

Apróságok. Gyermekek interpelláció. Egy 6 éves fiút becsületlenül megvirgácsolt kedves mamája. A mátt végrehajása után a nagyreményű sarjadék odamegy a kanapén heverő apjához s naiv komolysággal így interpellálja azt: „Ugyan kedves papa! hogy vehetél el feleségül ilyen veszedekő asszonyt!”

Kiszámított vizsgálás. Mi bajod van, Khóbi fiam, hogy oly szomorú vagy? A rabbi megszonorított, mert egy óránál tovább arról beszélt, hogy porból vagyunk s porrá leszünk mindnyajan. — Nagy szamar vagy, édes fiam, hogy e miatt busulod ugy el magadat; hiszen akkor kellene busulnod, ha aránybó, volnál s porrá kelene lenned, mert akkor 50 perzentet veszítenél; de így se nem nyersz, se nem vesztesz.

Irodalom és művészet.

„Önügyvéd”. 11-ik füzet. (Irtta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Otto Bud pesten) E füzetben a szerző ismerteti a bányajog-szabályokat. Mindezek után új fejezet következik, melyben a szerző a katonai magánjogi ügyeket tárgyalja; s ezzel a munka második része befejezést nyer. A harmadik rész első fejezetében a szerző a beadványokról értekezik, szól a beadványokat benyújtó személyekről, a beadványok tartalmáról és a beadványok bélyegéről. Ezen érdekes füzet ára 30 kr. Az első tíz füzet külön füzve, mint az egész mű első felkötete is, kapható a kiadónál és minden hazai könyvkereskedésben. Ára 3 ft.

Magyar Pénzügy. Kik a Közgazdaság-, pénz-, ipar-, kereskedelem-, biztosítás- és közlekedésügyi iránt érdeklődnek, azoknak az új felv. a kalmából ajánljuk a „Magyar Pénzügy” című szaklapot, mely Budapesten, Kormos Alfréd s érkesztése mellett heten é t a fennebb említett szakokba vágó

Ah, itt vagy, semmirekellő, ki szőlőmet lopod; régen lestelek már... végre szerenesésen megcsiphettek; már most csak tessék a hegybíróshoz jönni; majd megtanítunk ott, hogy kell szőlőt lopni.

De, édes uram, nem vagyok én tolvaj — igyekeztem teljes erővel a vas marok szorításából kibontakozni. — én Paárék szőlőjét kereseam, — kérem legyen szives azt nekem megmondani hol van?

Ahá, a tolvaj mi dig tagadja mesterségét, tudjuk mi azt jól, aztán a Paárék szőlője nem itt, hanem a hegynek másik végén van; ismerjük az ilyen jó madarak fogásait; mind védelmezi magát a hegybíróshoz; de én a kezemből ugyan ki nem bocsátom!

Mit csináljak — gondolám magamban, — ez a kegyetlen szörnyeteg ki nem ereszt markából; a sötétség egyre növekedik, nem szabadulhatok, nem tudom hol vagyok, de azt nagyon is érzem, hogy helyzetem nem irgylendő. Berta, kedves Berta, oh ha tudnád, — mennyire vágyom utánad, és ez a kegyetlen helyna itt tartóztat, megfoszt a veled való találkozás örömeitől!... de nem, nem engedem, nem engedhetem magamat durván megfosztatni ezen boldogságtól! Berta emlékére még egyszer összeszedvén egész erőmet, mozgásba hozva minden izmotat, neki feszültem a vasköznek s egy ugrással — melyben kabátom gallérjának recsegését hallám — kiszabadulva belőle, árkon tuskón-bokron szőlőn keresztül minden irány nélkül futásnak eredtem. A vas kéz utánam; futásom, melyben ruháim hasztalan vetének a karók közt gátat, mert foszlányok hátrahagyásával igyekeztem felhasználni szabadságomat — sokáig nem tartott. Egyszerre érezni kezdtem, hogy szállok, de nem az én kedves Bertám kék szemének mennyországa, hanem a poklok felé; e leszállással zuhantam és eszméletemet elvesztettem.

Meddig voltam eszméletlen állapotban, azt nem tudom, de amint némileg magamhoz tértem, szondirozni igyekeztem helyzetemet; fáztomra természetes az octóberi esték nem igen melegek, kivált most, mikor egész szeptember szeles s erős volt) — azt éreztem, hogy földön vagyok, s hogy e föld nyirkos; tapogatózni kezdtem, valami kívájt hely-féle, mely alulról nagyon is keskeny felső részében tágas, s amint felálltam, fejem felett nagyon is szűknek találtam; felnéztem s egy csillag ragyogása felüdíté lelkemet, ah, hisz ez bizonyosan a kedves Berta csillaga, hiszen a szerető

szíveknek csillagai fénylenek egymásnak! Ugy van, ugy, — hanem miként szabaduljak innen, hogy mehessenek tovább, a szüretre?!... Itt már megakadt eszem, meg tudom áyom; sokáig töprenkedtem, okoskodtam, de ez árokból, vagy gödörből, vagy akármiből kijutni nem tudtam; remegni kezdtem, a nedves hideg mind mélyebben hatott át rajtam, ruháim — éreztem — nem eléggé óvnak az ellen; itt is ott is egy-egy lyuk, amelyen át nagyon is éreztem a hideg bevonulását. Majd a félelem fogott el, hogy nem lehet kijutnom; hasztalan kapartam körmeimmel az oldalakon támpontot lábannak, mert a hordó alakú barlang oldalain megállni nem tudtam; reményemet vesztve, kétségbeesésben lármázni kezdtem segítségért, de ez nem jött; majd ismét lecsendesedve, érzelmeimben vágytam üldözöm után, nem törődve vele, hogy a segítség honnan jő, aztán ismét kiabáltam. Végre több órai erőlködés, kiabálás után, mikor már majdnem egészen kimerültem, hallom a megmentést rejtő hangot.

Ki az? ki kér segítséget?
Én vagyok, én — válaszolék a kimerültség gyöngé hangján.

De hát hol van?
Ah, istenem, tudom is én hol?... talán a pokolban vagyok; csak segítsetek rajta! segítsetek!!
Na koma, — hallám újból a nekem most nagyon is kedves hangokat —, bizonyosan valaki ebbe az üres veremk valamelyikébe esett, s nem tud kiszabadulni; huzzuk ki a szegényt.

Igen, igen, huzzanak ki az isten szerelméért, ne késsenek, nekem nagyon sietős, sürgős dolgom van még. Aztán a hallottak után, hogy t. i. veremben vagyok, a hideg izzadság fogott el, hogy mily veszélyes helyzetbe jutottam. E közben megmentőim megjelentek ideiglenes hálósobám előtt, tanakodva, hogy mikép huzzanak ki: mert a verembe nyújtott kézségedelmet el nem érhettem.

Na atyafi, mi bizony kenden nem segíthetünk; kötelünk nincs, eszerént csak várakozzék, még haza megyünk, kötelet s több embert hozunk magunkkal.

Ah kedves barátim, — tapasztalván, hogy a megjelent megmentők nagyon kedélyes állapotban lehetnek, miután oly könnyedén vették megmentésemet, — tudják-e, ki vagyok én?
Ki?, egy ember a ki verembe esett.

Ó nem, nem, kedves barátim, én a járási, megyei, kerületi országos iroda tisztviselője vagyok; és tudja isten még mi minden lehetek; megjutalmazom, csak segítsenek kiszabadulni; gyorsan, mert nekem tovább kell menni.

Szívesen megteszük uram, de lássa, nincs kötelünk; s nagyon sok a terhünk.

Keressenek, kutassanak, szalmaköteleket, vagy mást akármit, csak huzzanak ki.
Na, hát majd utána nézünk.

Ó ne nézzenek, ne menjenek, hanem csak segítsenek...

Végre hosszú keresés után hoztak egy csomó szalmakötelet, s abból egy nehányat kiválasztván, összesodorván, felém ereszték egyik végét, mit megragadván, örült erőlködéssel felkusztram rajta s megmentőim lábainál kimerülten elterültem.

A' biz isten, csakugyan ez az irodai tisztviselő!, de mikép jutott ezen elmagyott verembe, hisz ezek a szőlőgát alján vannak s az ut ezektől nehány ölnyre esik?...

Magamhoz térve, megmentőim segítségével kérdém az időjárás mivoltát; reggeli három óra felé lehetett az idő, amint ők engem felvilágosítani képesek voltak; az ég derült, csillagos lévén, az utat minden irányban felismerhettem.

De hát most merre, s hová induljak. A szüreti mulatságnak istenhozzádot kelle mondanom, s a hajnai szürkelet palástja alatt összevissza kuszált, hurezolt, szaggatott ruhámban hazatárodtam nehogy világosan a járó kelők gonyjának megjegyzésének — mintha részeg lettem volna — ki tegyem magamat; ámbár nem tagadhatom a részegség volt oka kalandozásomnak, de nem a bor, hanem a szerelemtől. Ó Berta, anyagi Berta, ha te tudnád: mennyit szenvedtem, és mennyit szenvedek most, hogy nem láttalak s nem láthatlak... de a vigasz mégis jólesik, hogy mindezt csak érted tettem. Híjába:

A szerelem sötét verem
Bele estem, benne vagyok,
Talán bizony meg is halok.

érdekes tartalommal jelenik meg. A Magyar Pénzügyi „Általános Sorsolási Ertesítő” rendes ingyenes mellékletén pontosan, rögtön a megegyezett huzás után közli az összes sorsolási lapszámokat. Előfizetési ára bő tartalma (1 1/2 iv) és csinos kiállítása daczára az „Általános Sorsolási Ertesítő” vel együtt, negyedévre csak 2 frt 50 kr Felhívjuk a t. közönség figyelmét, a egyetlen ilyenmő magyar szaklapra, és a német sorsolási lapokat („Mer. ur” sat.) rendelők közönségnek inkább ezt ajánljuk. Előfizetőnek beillik minden pénzügyet, kaszinó, olvasóegylet, iparoskör és tehetősebb kereskedő is. A Magyar Pénzügy kiadóhivatala (Budapest, Váci utca 10) kívánatra mutatópéldányokat szívesen k. ld.

Egy pártolásra méltó irodalmi vállalat. A „Regényvilág” ez. kiváló szépirodalmi lap most megjelent első számával felemelésének III. évfolyamába lép. Összinté örömmel üdvözöljük e derék hazafis vállalatot jelenlegi díszesebb és szebb alakjában. Az eszm., mely a „Regényvilág” létrehozásánál a kiadók szeme előtt lebegett, t. i. a panó szépirodalomnak egy kis lendületet adni — örömmel konstatálhatjuk — ke. d. testté válni. Legjelesebb íróink fölébredve lan adt tespedésükből, oly hévvel és örömmel láttak hozzá a munkálkodáshoz, hogy rövid idő alatt tárgyalanná vált egyik része ama panasznak, mely a szépirodalmunk hanyatlását uton ntfélen hangoztattott. Most még csak az van hátra, hogy a panasz másik és nem kevesebb jelentékeny része, mely a közönségnek a szépirodalommal szemben tanúsított közönyös égeről szól, rövid időn szintén eltűnjék hírlapjaink hasábjairól, irodalmi társaságaink gyűléseiről. És e tekintetben fordulnak most ismét a mévelt közönséghez a vállalat kiadói, fordulnak különösen a szépirodalom legbuzgóbb pártolóihoz, a mévelt magyar hölgyekhez, avval a kéressel: — támogassák őket abban a törekvésben, melynek célja a széppróza iránti fogékonyságot felélesztetni és hazai irodalmunk részére megnyerni mindazokat az elmeket, melyek szel emi sórákozás czéljából eddig nagyobbára a regényirodalom külföldi — jórészt annak is legsejtelesebb termékeihez fordultak. A most me in uó III. évfolyamban a „Regényvilág” közzéni fogja Jókai Mór „Minden poklokon keresztül” ez. nagyobb regényét melynek tárgya a keresz és háborúk idejéből van merítve. Budai László eredeti képeivel illusztrálva: Mikszáth Kálmán „A mi hőseink” ez. rajze felcsat, melyben a jeles író a palóczip nagy hőseinek, vak Záhony és Gracziának rajz adja az ó szokott és anyira kedvelt humoros leírásai modorában Dörre Tivadar eredeti képeivel, és Beniczky Bajza Lenke jeles írónők „Tévesztett utak” ez. magyar társadalmi regnyét, és a világhírű humorista Mark Twain legújabb művét, „Koldus és királyfi” ez. robinsondját Féi J. Béla gondos fordításában, gyönyörű képekkel illusztrálva. Ezenek befejezt vel közölni fogja: Mikszáth Kálmán, jeles írónk „Az utolsó kaloda” ez. humoros regnyét, és elbeszéléseiről híres hőseiről „első regnyét”; Véká Lajos jeles regényírónk „Pali bácsi” ez. új társadalmi regnyét; Ottósa Adolf, jeles kritikuskunk első szépirodalmi művét „Himfy halála” ez. regnyét; Gabányi Arpád, „Egy krajczár emlékiratai” ez. humoros novlla cziklusát. Ezenek kívül a legújabb és legkiválóbb világirodalmi regnyek ltnak napvilágot a „Regényvilág”-ban, mely apróbb tárczakölteményeivel és változatos tartalmával mindenképen törekszik a mévelt közönség jó os igényeit kielégíteni. — Dacára kiváló jeles tartalmának és szép kiállításának, a „Regényvilág” a leg legjobb magyar szépirodalmi közlöny. Egy-egy füzeté ára 15 r. Előfizetési ára egész évre 7 frt 80 kr., félfévre 3 frt 90 kr., negyedévre 1 frt 95 kr. Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a kiadók a köönség óhajának megfelelően — a „Regényvilág”-ot cenzurál ilusztrálva adják ki és renéljük, hogy a mévelt magyar közönség me. érdemlett pártfogásban fogja részesíteni e kiváló szépirodalmi közlönyt. Még azt jegyzzük meg, hogy a kiadóhivatal (Révai Testvérek könyvkereskedése Budapest IV. Váci-utca 11. sz. és Koronaherczeg utca 2. sz. kívánatra bárk nek szívesen küld mutat. ányiszámot és rés lete. előrajzot.

A „Gazdasági Mérnök.” Az agárdi ekeverseny legteljesebb leírását s különösen a gőzekekre vonatkozólag még a bíráló bizottság munkálatainál is részletebb összeállítását közli legutóbbi száma E mellett igen terjedelmes és beható két czikkben tárgya ja a gőzeke-művelést, kiterjeszkedvén annak minden egyes részére; részletesen ismrteti a gőzeke-rendszereket s képekben is bemutatja az egyes gépeket és es. közöket. A megelőző szám közli továbbá gróf Szapáry Gyula pénzügyminisiternek s az orsz. gazdasági egyesület elnökének sikerült arczképét és életrajzát. Ugyan e számokban fejezi be Sarlay Károly nag. érdeklő czikk sorozatát a meteorológia és földművelés viszonyáról. Dr. Rosen-spitz Sándor, Amerikában élő haznkfia fölötté érdekes a tanul-

ságos levelet közöl Amerika gazdasági viszonyairól, stb. — Szóval, mint ezekből is látható, a „Gazdasági Mérnök” szerkesztő-ége minden lehető elkövet, hogy lapját a gazdasági közönség részére tanulságossá, hasznossá és élvezetessé tegye; a szerkesztőség és kiadóhivatal Októbertől kezdve uj előfizetést nyit, negyedévi 2 frtjával, mely összeg a lap kiadóhivatalába (Budapest, Csillag utca 8. sz. a) küldendő. Ismételtlen és a legmelegebben ajánljuk e közhasznú vállalatot különösen a mévelt gazdasági közönség szíves figyelmébe és tömeges pártolásába.

„Ország-Világ.” IV. évfolyamának 2-ik füzeté változatos és gazdag tartalommal. Ara ezen kitűnő lapnak; egész évre 10, félfévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Előfizetheti a kiadóhivatalok Wilkens és W. idl kiadóhivatalában Koronaherczeg utca 3. szám. A legmelegebben ajánljuk s irodalmunkban pártalan képes fő yóiratot t. olvasóink figyelmébe.

Nyilttér.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy ügyvédi irodámát Ar.-Maróthon megnyitottam.

Dr. Engel Zsigmond
ügyvéd.

Rendszabá'y

a lévai országos és heti vásárokra eladás végett be-szállított gabonának miként leendő elarúsítása és meg-mázsálása tárgyában.

1. Léva város közönsége tekintetbe véve az eddigi gabona eladásoknál felmerült számtalan panaszokat és surlódásokat, ezek gyökeres megszüntetése tekintetéből 1873. évi július 17-én tartott közgyűlésében elhatározta a lévai piacra eladás végett behozott gabonának súly szerinti eladását életbe léptetni: s e czélből a városi tanács részéről a gabona-piac közepén egy hiteles tized mérleget állít fel, melyből:

2. Az eladók kötelesek eladásra behozott gabonájuk minden fajából 1 zsákokat, mely 1/2 vagy 1 hektolitert tartalmazzon, — a piacon felállítandó mérő hivatalba megmázsálás tekintetéből behozni.

A mérő hivatal a megmért zsákokat ólom lemezzel ellátva, annak súlyáról s eladott mennyiségéről az eladónak bizonyítványt ad; — minden a vásárra behozott, megmért s illetőleg bejelentett gabona után 5 hektoliterenként 1/2 kr. fizetendő a mérői hivatalnál.

3. Mind az eladók, mind a vevők figyelmeztetnek, hogy oly gabona jöhet eladás alá, melynek súlya s eladási mennyisége a városi mérő hivatal igazolványával van ellátva.

4. Ha valaki egy nemű gabonából többféle minőségűt bocsájt áruba, tartozik mindegyikből külön mutatott megmázsálás végett a mérő hivatalba bemutatni, s minden minőségéből az eladandó mennyiségét bemondani

5. A vevő köteles a megtörtént alku után az eladónak az általa megalkudott gabona minőségéről s áráról eladási vevényt kiállítani, mely vevény az eladó által felmutatott mérő hivatali igazolvány kitételeinek tökéletesen megfelelő legyen, — a nérendő gabona súlya a zsák súlyával együtt méretik s jegyeztetik, ha a vevő a súlyban hiányt találja; hogy t. i. az eladásra felmutatott gabona a megmért gabona súlyával s minőségével meg nem egyeznék, tartozik a hiányosnak talált gabonát a mérő hivatalba átküldeni, s a panasz

alapos volta esetén uj alkunak lesz helye, — az eladó az általa megkiserlett áthágás miatt rendőrileg 2—20 frtig terjedhető büntetéssel fog megbüntetettetni; ha pedig tapasztaltatnék, hogy kifogása s panasza alaptalan lenne, s a felmutatott zsák mind súlyra, mind minőségre nézve a mérő hivatalnál már előbből eszközölt mérés alaposágát igazolná: — a vevő az eladónak megterített fáradságon kívül rendőrileg 2—20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni. — Ezen pontból kifolyólag figyelmeztetnek a vevők: hogy a megvett gabonát minek előtte kitöltötték volna, szemléljék meg, mert kitöltés után akár a súlyban, akár a minőségben tapasztalendő hiányokért az eladótól kárpótlást nem követelhetnek.

6. A mely eladó az általa eladandó gabona mennyiségét méretlenül eladná, vagy az eladandó mennyiséget pontosan be nem mondaná, rendőri uton 2—20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

7. Hasonló büntetés érendi a megvett is, ki méretlen gabonát venni bátorodik, vagy a megvett mennyiséget nem alaposan iktatja be, az eladó részére általa kiállítandó vevénybe.

Kelt Léván, 1874. évi szeptember 21-én. Terelmes Lajos m. k. polgármester, Szilassy Zsigmond m. k. főjegyző. (p. h.)

4096. sz. Ezen fizetési rendszabály a törvényhatósági bizottságnak f. évi augusztus hó 26-án tartott közgyűlésében 70. sz. a. hozott végzése alapján ezennel jóváhagyatik. Aranyos-Maróthon, 1874. október 15-én. Katona Gyula m. k. főjegyző. (p. h.)

Az ezen szabályrendeletben kiszabott bírságok be nem hajthatás esetében a kihágásokról szóló 1879. évi XL. t. cz. 14. és 15. §§-ai értelmében elzárásra változtatandók át.

Kelt Ar.-Maróthon, Bars megye törvényhatósági bizottságának 1880. évi november hó 10-én tartott rendkívüli közgyűléséből. Rudnyánszky m. k. alispán.

54930. szám. A magy. kir. belügyminisiter.

1880. Je. en az 1880 évi február hó 26-ik napján 54930. ex. 1880. szám alatt kibocsátott rendelettel módosított szabályrendeletet az 1880 évi XXXVII. t. cz. 15. §-a alapján ezennel megerősítem.

Budapestben, 1882. évi február hó 26-án. (P. H.) Tisza m. k.

Lévai piacci árak.

(Rovatvezető: Kónya J. városi kapitány.)
Buza: mmázsája 7.50—8.50 kr. Rozs: 6—6.20 kr. Arpa 6.50—7.50 kr. Zab: 4.60—5 frt. Kukuricza: 5 frt — kr. Köles: 5.— Burgonya, kilója: 3 kr. Szőlis t: 100 klg 21 frt. Zse meliast: 19 frt. Kenyérlist 15 frt. Dereze: 8.— kr. Kenyér: fehér kilója 12—14 kr. barna 9 1/2—10 kr. Buzadara: mm. 16—23 frt. Borsó: 12 frt. Lenese: 12 frt. Bab: 9.20 kr. Köleskása: 12 frt. Hajdina: 14frt. Arpakása: 20—24 frt. Ujbor hl. 4—7 frt. Opor: 14—16 frt. Sör: 12 frt. Szalonna: klg. 88 kr. Disznózsir: 88 kr. Marha'us: 44—48 kr. Borjúhús: 44—48 kr. Disznóhús: 60 kr. Faggyu: 56—60 kr. Gyertya: 64—72 kr. Szappan: 48 kr. Széna métermázsásként: 2 frt 50 kr. Repezeolaj: 48 frt. Lenolaj: 55 frt. Bükkfájole: 11 frt 20 kr. Cserfa: 12 frt. Tölgyfa: 11— frt. Penyő: köbmétere 8 frt. 20 kr. Zsindely, 1000 drb 9frt 50 kr. Deszka párja 80.90—1 frt 20 kr. Léca párja 24 kr. Napszám: f. é r fi ellátás nélkül: 60 kr., ellátással 40 kr.; n. é ellátás nélkül: 40 kr., ellátással 30 kr.; gyermekek ellátás nélkül 25 kr., ellátással 20 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor.**

42. szám. **H I R D E T É S E K.** Október 15, 1882.

Ungvári Péter fogorvos fogconserváló
antiseptikus
fogpora és szájvize.
253. 3-2.
Az antiseptikus fogpor a fogakat vakító fehérre változtatja, feloldja a nyálkóvet (fogkövet), illetve annak le akodását gátolja, a szájnak hűs és igen kellemes ízt ad, megerősíti a meglódult fogakat. — **Ára egy doboz fogpornak 60 kr o. é.**
Az antiseptikus szájviz nemcsak a legbiztosabb konzerváló szere a fog- és inyhusnak, de biztosan gyógyítja a tapós és meglazult foghust, megerősíti a meglódult fogakat, antiseptikus voltánál fogva megakadályozza a száj kellemetlen bűzös izét és szagát, — mint biztos gyógyszer hirtévének örvend a száj bármínemű betegségeinél.
Ára egy üveg szájviznek 80 kr o. é.
Kapható Léván, Medveczky Sándor gyógyszer-tárában, a hol raktár is van.

A lévai Takaré- és Hitelintézet
épületében
2 magányos (garcon) szoba külön-külön és egy bolthelyiség
mérésékelt árakért kibérelhető.
254.3-3

Szabadkézbőlí árverés.
Szandtner Ernő 255. 2-1.
Varsányban
f. évi októberhó 26—27. napjain,
szabadkézből leendő árverés alá fog bo-csájtani:
egy gőz-cséplőgépet, szecs kavágókat, angol gereblyéket, rostákat, bort (hordóval együtt), üres hordókat, igás lovakat, jármos ökröket és egyéb gazdasági eszközöket.

Minek PESTRE, Minek BÉCSBE?!
mikor nálam minden előpenz nélkül,
75 krajczáros részletfizetésre
HOWE, ANGER, SINGER, WEHLER & WILSON.
GÉPET 5- évi jótállás mellett kapni.
Családi czélokra ajánlom, 5 évi jótállással mellett a Singer gépeket 40 frtért. Öreg gépek becsérletnek, vagy igazittatnak jutányos áron; géptük, részek és csolnak, raktáromon mindig találhatók.
256. 38-29. **Fischer Miksa kereskedésében Léván.**

Egy, az emeleten lévő, uri lakosztály
257.3-3
Bolemán Ede ur házában
berbe adandó, értekezhetni eziránt a tulajdonossal.